

פרק הרואה

**כוכבים, אומר "ברוך שער עבודת
כוכבים מארצנו".⁽⁴⁾**

על הזיקין [כוכבי שבית] ועל הזרות
[רעידות אדמה] ועל הרעם וועל הרוחות
[סופות] ועל הברקים⁽⁵⁾, אומר "ברוך שבחו

נד-א מתניתין:

הרואה⁽¹⁾ מקום שנעשה בו נסائم לישראל,
אומר: ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם⁽²⁾
שעשה נסائم לאבותינו⁽³⁾ במקום הזה.

הרואה מקום שנעקרה ממנו עבדות

3. לעיל [טו ב] אמרו "אין קורין אבות אלא
לשלה", ובפירוש חרדים לירושלמי [כאן ה"א]
כתב שבברכה על נס שנעשה לישראל, יכול
לומר "לאבותינו" כי הצדיקים נקראו "אבות
העולם". והחיד"א [בחדשה ש"פ] כתוב שאין
קורין "אבות" כשם כללי, אך קורין "אביינו" או
"אבותינו". והחתם סופר [דרשות ח"ב רס]
בයיר שرك לשכטים לא קראו "אבות" כי הם
חלוקת כל אחד לשבטו, אך כלל ישראל בדורות
קדומים נקראו "אבותינו", וכן משמע בסוטה [לד
א] ש"אבות" עברו את הירדן.

4. Tos' [ד"ה שעקר] הביאו מירושלמי שאומר
כן רק כאשר נעקרה מכל ארץ ישראל, וראה שם
כי כאשר נעקרה מקום אחד אומר "מן המקום
זה", [והרא"ש גרש בירושלמי] "נעקרה מקום
אחר" ובයיר שرك בחו"ל אומר "מן המקום
זה".

והග"א [רכד ג] דיק מנוסח הברכה המובה
להלן [נו ב, ראה שם הערכה 92], שלדעת הבעל
בארץ ישראל אומר "מארצנו", ואפילו כשהעקרה
רק מקום אחד. ומההרש"א [להלן שם] כתב
שהעוקר עצמו אומר "אשר קדשו במצוותיו
וצונו לעkor ע"ז מארצנו".

5. ברכות הרואה נתנו בין על טוביה ובין על

1. כתוב הראב"ד [bahagot libah"m, וברשב"א]
שחייב ברכות הרואה הוא רק כשרואה דברים
אלו בפעם הראשונה, אך מכאן ואילך הן רשות,
אפילו לא ראה שוב אלא אחר שלושים יום,
והב"י [ריח] דיק מדבריו שגם הרואה שוב
בתוך שלושים יש לו רשות לבך. אך דעת
הרא"ש שלא יבורך אלא אם רואה בהפסק של
שלושים יום, ואז הן חובה עליו כאלו רואה
פעם ראשונה.

2. הראב"ד [שם] נקט שכל ברכות אלו אין
טענות הזכרת השם, כי אין ברכות קבועות,
שהרי רשות בידו שלא יראה מקומות אל, וארך
שגם ברכות הנחנין אינם חייב לאכול, ובכל זאת
אמרו שכל ברכה שאין בה שם ומכלות אינה
ברכה — כבר ביאר הב"י [שם] שכונתו שאין
אלא ברכות שבחו' והודאה, וביהם אין צורך בשם
ומכלות.

אך Tos' [ד"ה הרואה] כתבו שכל ברכות
אלו טענות הזכרת השם, ובמג"א [רטו ה]
העלה מכך שבעת לימוד הברכות בגמרא אומרים
בלא הזכרת השם, שהרי כשסידר רב' את
משנתנו לא הזכיר את השם ברכות, ובהכרח
שעשה כן כדי שלא יבואו להזכיר את השם בעת
הלימוד [ע"פ מחצית השקלה, וראה פמ"ג]
שפසוקים המוזכרים בגמרא אומרים כמו שהן עם
הזכרת השם].